

บทความวิจัย

ความต้องการจำเป็นทางด้านการสมรรถนะดิจิทัลในช่วงเวลาวิกฤติของผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพื้นที่ภาคตะวันตก

ประเสริฐไชย สุขสอาด *

ปานจิตร หलगประดิษฐ์ †

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นด้านสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพื้นที่ภาคตะวันตก ทั้งสภาพทักษะปัจจุบัน และทักษะที่คาดหวัง โดยใช้แบบสอบถามที่มีจำนวนความต้องการจำเป็นด้านสมรรถนะดิจิทัล 25 ข้อ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 165 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ผลรวม ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ “ที” (*t*-test) รวมถึงการคำนวณหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (Modified Priority Need Index: PNI modified) ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการจำเป็นด้านสมรรถนะดิจิทัลผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพื้นที่ภาคตะวันตก สามารถจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล ด้านการใช้ดิจิทัล ด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงดิจิทัล และด้านการเข้าใจดิจิทัล และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสภาพทักษะที่เป็นจริง ณ ปัจจุบัน และสภาพทักษะที่คาดหวัง ด้วยค่าสถิติ “ที” พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยที่ได้สามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะด้านดิจิทัลเพื่อให้ผู้บริหารและครูพลศึกษาปฏิบัติหน้าที่ได้ดี สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเรียนรู้ในชีวิตวิถีถัดไป และเท่าทันต่อยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา สู่การเปลี่ยนผ่านทางการศึกษาและการศึกษานานโลกดิจิทัลอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น, สมรรถนะดิจิทัล, การศึกษานานโลกดิจิทัล, ผู้บริหารสถานศึกษา, ครูพลศึกษา

* รองศาสตราจารย์ ดร., คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล

† อาจารย์ ดร., คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล, Email: panchit.lon@mahidol.ac.th

(Corresponding author)

(Received: 16/03/23, Revised: 11/04/23, Accepted: 13/04/23)

Research Article

Digital Competency Needs in Times of Crisis for School Administrators and Physical Education Teachers in the Western Provinces of Thailand

Prasetchai Suksa-ard [‡]

Panchit Longpradit [§]

Abstract

The purposes of this research were to study and compare the digital competency needs of school administrators and physical education teachers in the Western Provinces, both authenticity and expected skills. A questionnaire containing 25 needs assessment questions was used as a data collection tool to collect 165 samples. Data analysis included sum, percentage, mean, standard deviation, *t*-test analysis, and the calculation of the Modified Priority Need Index (PNI modified). The results revealed that the digital competency needs for school administrators and physical education teachers in the western provinces of Thailand can be arranged in descending order of importance as follows: problem solving with digital tools, digital skill/ICT skill, adaptive digital Transformation, and digital literacy. When considering the comparison of the authenticity and expectation needs with “*t*” test, it was found that there was a statistically significant difference at the 0.05 level. The findings can be used to promote the development of digital competencies for administrators and physical education teachers in order for them to perform their duties effectively. In addition, the results would allow them to adapt themselves to the Next Normal way of life and keep up with the ever-changing era towards sustainably educational transformation and digital education.

Keywords: needs, digital competency, digital education, school administrator, physical education teacher

---

[‡] Associate Professor Dr., Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University

[§] Lecturer Dr., Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University,

E-mail: panchit.lon@mahidol.ac.th (Corresponding author)

(Received: 16/03/23, Revised: 11/04/23, Accepted: 13/04/23)

1. บทนำ

ช่วงเวลาวิกฤติ คือ ช่วงเวลาที่มีปัญหาร้ายแรง คับขัน เต็มดรอ้น หรืออันตราย จำเป็นต้องได้รับการตัดสินใจในการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาย่างรอบคอบและเร่งด่วน สถานการณ์การระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่ที่เกิดขึ้นทั่วโลกอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นโรคซาร์ส โรคไข้หวัดนก โรคเมอร์ส หรือโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-2019 (COVID-19) ล้วนเป็นตัวอย่างของวิกฤติที่เกิดขึ้นได้โดยไม่คาดคิด

เทคโนโลยีดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันในทุกด้าน และได้กลายเป็นปัจจัยหนึ่งในการดำรงชีวิตของผู้คนในสังคม การเปลี่ยนผ่านจากยุคแอนะล็อกสู่ยุคดิจิทัลมีอิทธิพลต่อรูปแบบการดำรงชีวิตและการทำงานของผู้คนทุกกลุ่มและทุกระดับในสังคมเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเทคโนโลยีดิจิทัลในปัจจุบันเป็นเทคโนโลยีเปลี่ยนฉับพลันหรือเทคโนโลยีพลิกผัน (Disruptive Technology) ที่ได้สร้างความเจริญก้าวหน้าและความสะดวกสบายให้กับประชาคมโลกอย่างมากมาย อาทิ ด้านการศึกษามีเทคโนโลยีการศึกษาและแอปพลิเคชันใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมาย ซึ่งช่วยให้การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนดำเนินการได้อย่างหลากหลายและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน รวมทั้งการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) เป็นผู้ช่วยสอนเสมือนหรือผู้ให้คำปรึกษาเสมือน ทางด้านกีฬาเช่นกัน เทคโนโลยีดิจิทัลก็ได้มีส่วนช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลสุขภาพและการออกกำลังกาย สถิติกีฬาต่าง ๆ งานวิทยาศาสตร์การกีฬาและการฝึกซ้อมกีฬา การเผยแพร่ความรู้ทางด้านกีฬา การประชาสัมพันธ์เกมกีฬา การบริหารจัดการองค์กรและข้อมูล รวมทั้งการจัดการแข่งขันกีฬาต่าง ๆ ทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ ซึ่งองค์กรกีฬาส่วนใหญ่ได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการระบบงาน พัฒนาระบบสารสนเทศ แอปพลิเคชัน และซอฟต์แวร์ต่าง ๆ เพื่อช่วยสนับสนุนการทำงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

ความจำเป็นของเทคโนโลยีดิจิทัลทำให้เกิดการพัฒนาความรู้ ทักษะ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน และการดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวัน สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (2563) ได้ให้นิยามสมรรถนะด้านดิจิทัล ว่าหมายถึง ความสามารถในการผสมผสานระหว่างความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเพื่อใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสม ปลอดภัย สร้างสรรค์ อิสระ และมีจริยธรรม ได้แก่ การทำงาน การแก้ปัญหา การสื่อสาร การจัดการข้อมูล การร่วมมือ การสร้างเนื้อหา และความรู้ และกำหนดกรอบสมรรถนะด้านดิจิทัลสำหรับพลเมืองไทยไว้ 4 ด้าน เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย ได้แก่ การเข้าใจดิจิทัล การใช้ดิจิทัล การแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล และการปรับตัวสู่การเปลี่ยนแปลงดิจิทัล

การเรียนพลศึกษามีเป้าหมายที่สำคัญ คือ การช่วยสนับสนุนการพัฒนาให้เด็กและเยาวชนมีความสมบูรณ์ทางด้านร่างกาย และจิตใจ การมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น และการฝึกการทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยครูพลศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้เด็กและเยาวชนบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้

ซึ่งจากสถานการณ์โลกในปัจจุบันการก้าวพ่ายช่วงเวลาวิกฤติ และการเตรียมความพร้อมสำหรับช่วงเวลาวิกฤติที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต ครูพลศึกษาเองก็มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับตัวและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการการจัดการเรียนการสอน การลงทะเบียนและการเช็คชื่อ การบันทึกกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ต่าง ๆ ของผู้เรียน การสื่อสาร หรือการดำเนินกิจกรรมอื่นภายในโรงเรียนที่สังกัดอยู่ ล้วนแล้วแต่ต้องอาศัยเทคโนโลยีดิจิทัลทั้งสิ้น จะเห็นได้ว่าการพัฒนาสมรรถนะด้านดิจิทัลจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ และเพื่อให้ทราบความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะทางด้านดิจิทัลของครูพลศึกษา การประเมินความต้องการจำเป็นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการศึกษาความต้องการจำเป็นทางด้านสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารและครูพลศึกษา โดยอาศัยกรอบสมรรถนะด้านดิจิทัลสำหรับพลเมืองไทย 4 ด้านของ สดช. ได้แก่ การเข้าใจดิจิทัล การใช้ดิจิทัล การแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล และการปรับตัวสู่การเปลี่ยนแปลงดิจิทัล และงานวิจัยนี้มุ่งศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในพื้นที่ตะวันตกที่มหาวิทยาลัยมหิดลมีวิทยาเขตจัดตั้งอยู่ ได้แก่ จังหวัดนครปฐม และจังหวัดกาญจนบุรี เนื่องจากเป็นระดับการศึกษาที่มีความสำคัญต่อการเติบโตเป็นกำลังของชาติต่อไป และเป็นการศึกษาความต้องการจำเป็นในช่วงเวลาวิกฤติหลังจากเกิดสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-2019 (COVID-19) กว่า 2 ปีที่ผ่านมา ซึ่งประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย คือ ได้ทราบความต้องการจำเป็นของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารและครูพลศึกษา ที่สามารถนำไปต่อยอดในการสร้างตัวแบบ กำหนดนโยบาย หรือพัฒนาชุดอบรมเชิงปฏิบัติเพื่อช่วยพัฒนาสมรรถนะในการประกอบวิชาชีพครูแบบองค์รวมและยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นด้านสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพื้นที่ภาคตะวันตก
- 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพทักษะที่คาดหวังและสภาพทักษะที่เป็นจริง ณ ปัจจุบันของสมรรถนะด้านดิจิทัลของครูผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพื้นที่ภาคตะวันตก

3. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นด้านสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพื้นที่ภาคตะวันตก ด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการจำเป็นด้านสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพื้นที่ภาคตะวันตก โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม และผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ซึ่งแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา มีจำนวนโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น 29 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม, 2565; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี, 2564)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม และผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบโควตา จากโรงเรียนทั้งหมด 48 โรงเรียน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 165 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความต้องการจำเป็นด้านสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพื้นที่ภาคตะวันตก เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ แบบสอบถามประกอบด้วยคำถาม 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล และตอนที่ 2 ความต้องการจำเป็นด้านสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพื้นที่ภาคตะวันตก โดยประยุกต์ใช้กรอบสมรรถนะด้านดิจิทัลสำหรับพลเมืองไทย ทั้ง 4 ด้านในการกำหนดคำถาม ได้แก่ 1) ด้านการเข้าใจดิจิทัล ประกอบด้วยคำถาม 9 ข้อ 2) ด้านการใช้ดิจิทัล ประกอบด้วยคำถาม 6 ข้อ 3) ด้านการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล ประกอบด้วยคำถาม 5 ข้อ และ 4) ด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงดิจิทัล ประกอบด้วยคำถาม 5 ข้อ รวมจำนวนทั้งสิ้น 25 ข้อ

การตรวจสอบและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและแบบตรวจสอบผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านสมรรถนะดิจิทัล เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาจากดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item-Objective Congruence: IOC) มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 (Cortina, 1993)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การเก็บรวบรวมแบบสอบถามฉบับพิมพ์ด้วยตนเอง การใช้แบบสอบถามออนไลน์ และการส่งแบบสอบถามผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรืออีเมล ทั้งนี้แล้วแต่ผู้เข้าร่วมวิจัยเลือกตามความสะดวกในการตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ผลรวม ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มด้วยค่าสถิติที่ “t” (t-test analysis) แล้วนำเสนอผลในรูปของตาราง และความเรียง และจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (Modified Priority Needs Index, PNI modified) (สุวิมล ว่องวานิช, 2562)

4. ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่องความต้องการจำเป็นทางด้านสมรรถนะดิจิทัลในช่วงเวลาวิกฤติของผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพื้นที่ภาคตะวันตก ผู้วิจัยได้เลือกระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นด้านสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพื้นที่ภาคตะวันตก และเพื่อเปรียบเทียบความต้องการเปรียบเทียบจำเป็นด้านสมรรถนะดิจิทัลของครูผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพื้นที่ภาคตะวันตก โดยมีผลการวิจัยดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพื้นที่ภาคตะวันตก เป็นเพศชาย จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 62.8 เพศหญิง จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 37.2 ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.2 รองลงมา อายุต่ำกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.0 โดยส่วนใหญ่แล้วระดับการศึกษาอยู่ในช่วงปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 57.9 รองลงมา คือ ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 38.4 มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.8 รองลงมาอยู่ระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.1 ส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นครูพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 71.3 รองลงมาตำแหน่งผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 29.7 อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 52.8 รองลงมาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 47.2 ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 39.5 รองลงมาเป็นโรงเรียนขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 31.6

4.2 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นด้านสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพื้นที่ภาคตะวันตก

จากการวิเคราะห์การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นด้านสมรรถนะดิจิทัลของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพื้นที่ภาคตะวันตก โดยใช้วิธีการหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (Modified Priority Needs Index, PNI_{modified}) (สุวิมล ว่องวานิช, 2562) ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ PNI_{modified} ของความต้องการจำเป็นสมรรถนะดิจิทัล ของผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพื้นที่ภาคตะวันตก

ความต้องการจำเป็น สมรรถนะดิจิทัล	สภาพทักษะที่คาดหวัง (I)			สภาพทักษะที่เป็นจริง ณ ปัจจุบัน (D)			ความต้องการจำเป็น (I-D)/D	
	Mean	SD	การแปลผล	Mean	SD	การแปลผล	PNI _{modified}	ลำดับที่
1. ด้านการเข้าใจดิจิทัล	4.42	0.52	มากที่สุด	4.03	0.55	มาก	0.097	4
2. ด้านการใช้ดิจิทัล	4.33	0.69	มากที่สุด	3.83	0.69	มาก	0.131	2
3. ด้านการแก้ปัญหา ด้วยเครื่องมือดิจิทัล	4.24	0.72	มากที่สุด	3.67	0.76	มาก	0.155	1
4. การปรับตัวต่อการ เปลี่ยนแปลงดิจิทัล	4.32	0.63	มากที่สุด	3.84	0.83	มาก	0.125	3
รวม	4.32	0.62	มากที่สุด	3.85	0.60	มาก	-	-

หมายเหตุ: 1.00-1.80 = น้อยที่สุด/1.81-2.60 = น้อย/2.61-3.40 = ปานกลาง/3.41-4.20 = มาก/ 4.21-5.00 = มากที่สุด (Best & Kahn, 2003)

จากตารางที่ 1 พบว่า ความต้องการจำเป็นด้านสมรรถนะดิจิทัลของกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด ได้แก่ ด้านการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล ($PNI_{\text{modified}} = 0.155$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการใช้ดิจิทัล ($PNI_{\text{modified}} = 0.131$) ด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงดิจิทัล ($PNI_{\text{modified}} = 0.125$) และด้านการเข้าใจดิจิทัล ($PNI_{\text{modified}} = 0.097$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ลำดับความต้องการจำเป็นทางด้านสมรรถนะดิจิทัลของกลุ่มตัวอย่างสูงสุด 5 รายการ

ความต้องการจำเป็น สมรรถนะดิจิทัล	สภาพทักษะที่คาดหวัง (I)			สภาพทักษะที่เป็นจริง ณ ปัจจุบัน (D)			ความต้องการจำเป็น (I-D)/D	
	Mean	SD	การแปลผล	Mean	SD	การแปลผล	PNI_{modified}	ลำดับที่
การคิดเชิงคำนวณ	4.21	0.79	มากที่สุด	3.59	0.90	มาก	0.175	1
การแก้ปัญหาด้วย เทคนิคเทคโนโลยี	4.20	0.81	มาก	3.60	0.89	มาก	0.168	2
การสร้างผลผลิตและ การเป็นผู้ประกอบการ	4.29	0.73	มากที่สุด	3.71	0.81	มาก	0.156	3
การจัดการสิ่งแวดล้อม ดิจิทัล	4.27	0.77	มากที่สุด	3.70	0.76	มาก	0.152	4
การใช้โปรแกรมนำเสนอ	4.31	0.82	มากที่สุด	3.74	0.80	มาก	0.151	5

หมายเหตุ: 1.00-1.80 = น้อยที่สุด/1.81-2.60 = น้อย/2.61-3.40 = ปานกลาง/3.41-4.20 = มาก/ 4.21-5.00 = มากที่สุด (Best & Kahn, 2003)

จากตารางที่ 2 เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นรายข้อ จากจำนวน 25 ข้อ พบว่า 5 ลำดับแรกที่กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็นมากที่สุดได้แก่ การคิดเชิงคำนวณ ($PNI_{\text{modified}} = 0.175$) การแก้ปัญหาด้วยเทคนิคเทคโนโลยี ($PNI_{\text{modified}} = 0.168$) การใช้งานเพื่อความมั่นคงคอมพิวเตอร์ ($PNI_{\text{modified}} = 0.161$) การสร้างผลผลิตและการเป็นผู้ประกอบการ ($PNI_{\text{modified}} = 0.156$) และการจัดการสิ่งแวดล้อมดิจิทัล ($PNI_{\text{modified}} = 0.152$)

ตารางที่ 3 ลำดับความต้องการจำเป็นทางด้านสมรรถนะดิจิทัลของกลุ่มตัวอย่างต่ำที่สุด 5 รายการ

ความต้องการจำเป็น สมรรถนะดิจิทัล	สภาพทักษะที่คาดหวัง (I)			สภาพทักษะที่เป็นจริง ณ ปัจจุบัน (D)			ความต้องการจำเป็น (I-D)/D	
	Mean	SD	การแปลผล	Mean	SD	การแปลผล	PNI _{modified}	ลำดับที่
สิทธิความรับผิดชอบยุคดิจิทัล	4.45	0.62	มากที่สุด	4.18	0.73	มาก	0.064	1
แนวปฏิบัติในสังคมดิจิทัล	4.49	0.59	มากที่สุด	4.21	0.68	มากที่สุด	0.068	2
สุขภาพดียุคดิจิทัล	4.48	0.63	มากที่สุด	4.15	0.67	มาก	0.079	3
การเข้าถึงดิจิทัล	4.40	0.66	มากที่สุด	4.07	0.69	มาก	0.081	4
การสื่อสารดิจิทัล	4.47	0.62	มากที่สุด	4.13	0.71	มาก	0.083	5

หมายเหตุ: 1.00-1.80 = น้อยที่สุด/1.81-2.60 = น้อย/2.61-3.40 = ปานกลาง/3.41-4.20 = มาก/ 4.21-5.00 = มากที่สุด (Best & Kahn, 2003)

ตารางที่ 3 แสดง 5 ลำดับความต้องการจำเป็นด้านสมรรถนะดิจิทัลต่ำที่สุดที่กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการ ได้แก่ สิทธิความรับผิดชอบยุคดิจิทัล (PNI_{modified} = 0.064) แนวปฏิบัติในสังคมดิจิทัล (PNI_{modified} = 0.068) สุขภาพดียุคดิจิทัล (PNI_{modified} = 0.079) การเข้าถึงดิจิทัล (PNI_{modified} = 0.081) และการสื่อสารดิจิทัล (PNI_{modified} = 0.083)

จากผลการศึกษาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ทุกรายการไม่ว่าจะพิจารณาในภาพรวมของสมรรถนะทั้ง 4 ด้าน หรือพิจารณารายข้อของประเด็นความต้องการจำเป็นทั้ง 25 ข้อ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{modified}) ต่ำกว่า 0.30 ทุกข้อ ผลการวิเคราะห์จึงถือเป็นความต้องการจำเป็นแบบไม่เร่งด่วน อย่างไรก็ตามหากพิจารณาค่าเฉลี่ยสภาพทักษะที่คาดหวังของความต้องการจำเป็นด้านสมรรถนะดิจิทัล พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ในขณะที่ค่าเฉลี่ยสภาพทักษะที่เป็นจริง ณ ปัจจุบัน อยู่ในระดับมากทุกด้าน

4.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพทักษะที่คาดหวังและสภาพทักษะที่เป็นจริง ณ ปัจจุบันของสมรรถนะด้านดิจิทัลของครูผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพื้นที่ภาคตะวันตก

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพทักษะที่คาดหวังและสภาพทักษะที่เป็นจริง ณ ปัจจุบันของสมรรถนะด้านดิจิทัลของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพื้นที่ภาคตะวันตก ด้วยการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มด้วยค่าสถิติที่ “t” (t-test analysis) ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสภาพทักษะที่คาดหวัง และสภาพทักษะที่เป็นจริงสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพื้นที่ภาคตะวันตก ด้วยค่าสถิติ t

ความต้องการจำเป็นสมรรถนะดิจิทัล	สภาพทักษะที่คาดหวัง			สภาพทักษะที่เป็นจริง ณ ปัจจุบัน			t
	Mean	SD	การแปลผล	Mean	SD	การแปลผล	
ด้านการเข้าใจดิจิทัล	4.42	0.52	มากที่สุด	4.03	0.55	มาก	9.33*
1. สิทธิความรับผิดชอบยุคดิจิทัล	4.45	0.62	มากที่สุด	4.18	0.73	มาก	5.03*
2. การเข้าถึงดิจิทัล	4.40	0.66	มากที่สุด	4.07	0.69	มาก	6.94*
3. การสื่อสารดิจิทัล	4.47	0.62	มากที่สุด	4.13	0.71	มาก	7.04*
4. ความปลอดภัยยุคดิจิทัล	4.40	0.74	มากที่สุด	3.85	0.83	มาก	7.85*
5. การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ	4.46	0.63	มากที่สุด	4.05	0.68	มาก	7.39*
6. แนวปฏิบัติในสังคมดิจิทัล	4.49	0.59	มากที่สุด	4.21	0.68	มากที่สุด	6.80*
7. สุขภาพดียุคดิจิทัล	4.48	0.63	มากที่สุด	4.15	0.67	มาก	6.72*
8. ดิจิทัลคอมเมอร์ซ	4.30	0.67	มากที่สุด	3.79	0.81	มาก	8.33*
9. กฎหมายดิจิทัล	4.35	0.67	มากที่สุด	3.85	0.78	มาก	8.22*
ด้านการใช้ดิจิทัล	4.33	0.69	มากที่สุด	3.83	0.69	มาก	10.35*
1. การใช้คอมพิวเตอร์	4.35	0.76	มากที่สุด	3.88	0.76	มาก	8.43*
2. การใช้อินเทอร์เน็ต	4.43	0.72	มากที่สุด	4.04	0.79	มาก	7.69*
3. การใช้โปรแกรมประมวลผลคำ	4.35	0.73	มากที่สุด	3.91	0.76	มาก	8.44*
4. การใช้โปรแกรมตารางคำนวณ	4.24	0.79	มากที่สุด	3.70	0.86	มาก	9.53*
5. การใช้โปรแกรมนำเสนอ	4.31	0.82	มากที่สุด	3.74	0.80	มาก	9.87*
6. การใช้งานเพื่อความมั่นคงคอมพิวเตอร์	4.30	0.79	มากที่สุด	3.70	0.86	มาก	8.87*
การแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล	4.33	0.69	มากที่สุด	3.83	0.69	มาก	10.51*
1. การแก้ปัญหาด้วยเทคนิคเทคโนโลยี	4.20	0.81	มาก	3.60	0.89	มาก	8.75*
2. การปรับเปลี่ยนทักษะในยุคดิจิทัล	4.24	0.77	มากที่สุด	3.69	0.77	มาก	9.24*
3. การจัดการสิ่งแวดล้อมดิจิทัล	4.27	0.77	มากที่สุด	3.70	0.76	มาก	9.78*
4. การใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์	4.32	0.74	มากที่สุด	3.69	0.77	มาก	9.32*
5. การคิดเชิงคำนวณ	4.21	0.79	มากที่สุด	3.59	0.90	มาก	9.78*

หมายเหตุ: 1.00-1.80 = น้อยที่สุด/1.81-2.60 = น้อย/2.61-3.40 = ปานกลาง/3.41-4.20 = มาก/ 4.21-5.00 = มากที่สุด (Best & Kahn, 2003), * $p < 0.05$.

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ความต้องการจำเป็นสมรรถนะดิจิทัล	สภาพทักษะที่คาดหวัง			สภาพทักษะที่เป็นจริง ณ ปัจจุบัน			t
	Mean	SD	การแปลผล	Mean	SD	การแปลผล	
การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงดิจิทัล	4.32	0.63	มากที่สุด	3.84	0.66	มาก	10.16*
1. การยืดหยุ่นและปรับตัว	4.29	0.72	มากที่สุด	3.67	0.76	มาก	9.56*
2. การปรับเปลี่ยนทักษะในยุคดิจิทัล	4.24	0.77	มากที่สุด	3.69	0.77	มาก	9.24*
3. การคิดริเริ่มและเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.34	0.69	มากที่สุด	3.83	0.79	มาก	8.77*
4. การสร้างผลผลิตและการเป็นผู้ประกอบการ	4.29	0.73	มากที่สุด	3.71	0.81	มาก	9.47*
5. ความเป็นผู้นำ	4.31	0.73	มากที่สุด	3.88	0.75	มาก	7.21*
รวม	4.33	0.61	มากที่สุด	3.85	0.60	มาก	10.83*

หมายเหตุ: 1.00-1.80 = น้อยที่สุด/1.81-2.60 = น้อย/2.61-3.40 = ปานกลาง/3.41-4.20 = มาก/ 4.21-5.00 = มากที่สุด (Best & Kahn, 2003), * $p < 0.05$.

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าสถิติที่ “t” ของการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสภาพทักษะที่คาดหวัง และสภาพทักษะที่เป็นจริง ณ ปัจจุบันของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพื้นที่ภาคตะวันตก โดยภาพรวม รายด้าน และรายข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นทางด้านสมรรถนะดิจิทัลในช่วงเวลาวิกฤติของผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพื้นที่ภาคตะวันตก ผู้วิจัยได้อภิปรายผล ดังนี้

5.1 การศึกษาความต้องการจำเป็นด้านสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพื้นที่ภาคตะวันตก ช่วยให้เห็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทาง การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงสร้างสรรค์ และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก (สุวิมล ว่องวานิช, 2562) และความต้องการจำเป็น เป็นกระบวนการที่เป็นระบบในการจัดลำดับความสำคัญ และการตัดสินใจที่สัมพันธ์กับการวางแผนการพัฒนา และการปฏิบัติในโครงการ การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นการกำหนดช่องว่างระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่กับสิ่งที่ควรจะเป็นของผลลัพธ์ และจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นนั้น โดยเน้นการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลจากบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ (McCaslin & Tibezinda, 2014)

การวิจัยนี้พบว่า ความต้องการจำเป็นด้านสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล ($PNI_{\text{modified}} = 0.155$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการใช้ดิจิทัล ($PNI_{\text{modified}} = 0.131$) ด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงดิจิทัล ($PNI_{\text{modified}} = 0.125$) และด้านการเข้าใจดิจิทัล ($PNI_{\text{modified}} = 0.0.97$) และเมื่อพิจารณาสภาพทักษะที่เป็นจริง ณ ปัจจุบัน และสภาพทักษะที่คาดหวัง อยู่ในระดับมาก และมากที่สุดทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูพลศึกษาตระหนักถึงความจำเป็นในทักษะดิจิทัลที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะในช่วงเวลาวิกฤติดังเช่นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตลอดกว่า 2 ปีที่ผ่านมา รวมทั้งผู้บริหารและครูพลศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวเข้าสู่ยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา และขับเคลื่อนการศึกษาแบบดั้งเดิมสู่การศึกษานานาชาติดิจิทัล ซึ่งการปรับตัวนี้จะช่วยให้ผู้บริหารและครูพลศึกษามีความรู้ ทักษะ ความชำนาญ และเจตคติในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการประยุกต์ใช้กับศาสตร์วิชาชีพครูอย่างลึกซึ้ง มีทักษะการปฏิบัติหน้าที่ได้ดี ในสังคมยุคชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) และชีวิตวิถีถัดไป (Next Normal) (Secretariat Office of the Teachers Council of Thailand, 2021)

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่า การที่ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI_{modified}) ต่ำกว่า 0.30 ทุกข้อ (สภาพทักษะที่เป็นจริง ณ ปัจจุบัน และสภาพทักษะที่คาดหวังไม่แตกต่างกันมากนักเมื่อใช้สูตรการคำนวณ) ซึ่งถือเป็นความต้องการจำเป็นแบบไม่เร่งด่วน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนที่กลุ่มตัวอย่างสังกัดอยู่มีอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์ที่ทันสมัยและเพียงพอ มีระบบการเรียนการสอนที่มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาสนับสนุนการศึกษาค้นคว้า และมีการแจ้งข่าวสารรวดเร็ว คำตอบเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงการปรับตัวในช่วงเวลาวิกฤติของผู้บริหารและครูพลศึกษาต่อการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล ดังนั้น การตระหนักและให้ความสำคัญในส่วนงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีความสะดวกในการเข้าใช้งาน การพัฒนาบุคลากรทุกภาคส่วนทั้งนักเรียน ผู้สอน และบุคลากรสายสนับสนุน ให้มีการใช้งานระบบเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างคุ้มค่า อย่างเต็มตามประสิทธิภาพของระบบ และอย่างต่อเนื่อง จะมีประโยชน์ต่อบุคลากรทุกภาคส่วนในสังคมยุคชีวิตวิถีถัดไป

ซึ่งผลการวิจัยข้างต้นนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ Brush et al. (2008, p. 122) ที่พบว่า การขาดความรู้และขาดเทคนิคในการบูรณาการเทคโนโลยี เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการบูรณาการเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน เช่นเดียวกับ Koc and Bakir (2010, p. 17, p. 20) ที่พบว่า วิชาชีพครูมีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐานไม่ว่าจะเป็น โปรแกรมสร้างเอกสาร โปรแกรมสร้างงานนำเสนอ และการใช้อินเทอร์เน็ต อย่างไรก็ตามนักศึกษารายงานว่า การขาดความรู้เป็นอุปสรรคทำให้ไม่สามารถใช้ในเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการสอนระหว่างฝึกประสบการณ์ภาคสนาม ดังนั้นนักศึกษาก็มีความต้องการที่จะได้รับการฝึกเพื่อให้มีความรู้ในการใช้งานเทคโนโลยีในขั้นสูง รวมถึงวิธีการในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อเพิ่มการเรียนรู้ให้กับ

นักเรียนของตนเอง รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรณัญญ์ ฐิตากรพงศ์สถิต และคณะ (2565) ที่ทำการวิจัย ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะดิจิทัลของครู เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นลำดับแรก คือ ทักษะการใช้ดิจิทัลเพื่อความมั่นคงปลอดภัย ทักษะการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษา และทักษะการใช้ โปรแกรมสร้างสื่อดิจิทัล ตามลำดับ ครูจำเป็นต้องมีทักษะดิจิทัล ดังนั้นครูในยุคดิจิทัลจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับการ เรียนรู้ ให้เท่าทันยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา และสอดคล้องกับงานวิจัยของวาราลี ถนอมชาติ และนภัส ศรีเจริญประมง (2561) ที่ทำการวิจัยเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของ ครูปฐมวัยในจังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในการพัฒนาสมรรถนะหลักในสภาพที่เป็นจริง อยู่ในระดับมาก และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในการพัฒนา สมรรถนะประจำสายงานในสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ผลของการจัดอันดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพครู พบว่า ความต้องการจำเป็นในการ พัฒนาสมรรถนะหลักมากที่สุด คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน รองลงมา คือ การพัฒนาตนเอง และการ ทำงานเป็นทีม ตามลำดับ

5.2 เมื่อเปรียบเทียบสภาพทักษะที่คาดหวังและสภาพทักษะที่เป็นจริง ณ ปัจจุบันของสมรรถนะ ด้านดิจิทัลของผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพื้นที่ภาคตะวันตก พบว่า สภาพ ทักษะที่เป็นจริง ณ ปัจจุบันของสมรรถนะด้านดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.88) และ สภาพทักษะที่คาดหวังของสมรรถนะด้านดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.33) และเมื่อ วิเคราะห์ด้วยค่าที (t -test) พบว่า ภาพรวมรายด้านและรายข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังพบอีกว่า สภาพทักษะที่เป็นจริง ณ ปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าสภาพทักษะที่คาดหวังของสมรรถนะด้าน ดิจิทัลในทุกด้าน

ผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ความต้องการจำเป็นสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารและครูพล ศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพื้นที่ภาคตะวันตกยังจะต้องได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีความรู้ ความเข้าใจดิจิทัล การใช้ดิจิทัล การแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงดิจิทัลอย่าง ต่อเนื่อง ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในยุคดิจิทัลส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ต่อพฤติกรรมในการใช้ชีวิต รวมถึงการเรียนรู้ โลกแห่งการเรียนรู้ได้พัฒนาไปอย่างมากจากการที่มีระบบ อินเทอร์เน็ตและการพัฒนาของเทคโนโลยีดิจิทัล มีนวัตกรรมเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้มีการพัฒนาไปอย่าง มาก และในการจัดการเรียนการสอนช่วงวิกฤติ ส่งผลให้ครูก้าวเข้าสู่ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) เพื่อปรับตัวให้ เท่าทันการเปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคดิจิทัล เพื่อดำรงชีวิตในโลกดิจิทัลหรือการศึกษาศตวรรษที่ 21 ซึ่งบทบาทของครูมี

ความสำคัญยิ่งต่อการนำเทคโนโลยี เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ และปลอดภัย (Secretariat Office of the Teachers Council of Thailand, 2021)

ผลการศึกษาข้างต้นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณี อรุณเรือง และทรงสิริ วิชิรานนท์ (2560) ซึ่งพบว่า สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการเป็นมหาวิทยาลัยดิจิทัล นักศึกษาและบุคลากรสายสนับสนุนมีค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยสภาพที่เป็นจริงมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าสภาพที่คาดหวังในทุกด้าน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของประภวิษณ์ เจียรสุคนธ์, ศุภกร ศรเพชร และชาววิทย์ หาญรินทร์ (2565) ที่ศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และมากที่สุดตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2562-2564 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาหน่วยงานทุกระดับนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ นำไปสู่การนำเทคโนโลยี Big Data เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลด้านต่าง ๆ ตั้งแต่ข้อมูลผู้เรียน ข้อมูลครู ข้อมูลสถานศึกษา ข้อมูลงบประมาณและข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็นมาวิเคราะห์ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามสมรรถนะ และความถนัด ทำให้สามารถวิเคราะห์เป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Jiamthong (2018) การพัฒนาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้ ผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับ Khempanya (2019) ที่ได้ศึกษาเรื่องสภาพและแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 22 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของกรณัญญ์ ฐิตาการพงศ์สถิต และคณะ (2565) ที่ศึกษาสภาพปัจจุบันทักษะดิจิทัลของครู เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาภาคกลาง โดยรวม พบว่า สภาพปัจจุบันทักษะดิจิทัลของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ทักษะดิจิทัลของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1) จากงานวิจัยพบว่า ความจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลให้กับผู้บริหารและครูพลศึกษา มีความต้องการในระดับมากทุกด้าน นั้นแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารและครูพลศึกษาต้องการได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนสมรรถนะด้านดิจิทัล โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการแก้ปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล ที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุงมากที่สุด หรือด้านการเข้าใจดิจิทัล เรื่อง แนวทางปฏิบัติในยุคดิจิทัล สุขภาพดีในยุคดิจิทัล และการสื่อสารดิจิทัล มีค่าสภาพทักษะที่ความคาดหวังสูงสุด ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการสื่อสารทำความเข้าใจดิจิทัล หรือมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนจะช่วยทำให้ผู้ใช้ดิจิทัลสามารถนำแนวทางปฏิบัติไปใช้ ก่อให้เกิดผลดีกับการใช้ดิจิทัลในสังคมยุคดิจิทัลต่อไป

2) จากงานวิจัยพบว่า การจัดลำดับความต้องการจำเป็นสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารและครูพลศึกษาให้มีความสำคัญในเรื่องการแก้ไขปัญหาด้วยเครื่องมือดิจิทัล ซึ่งเครื่องมือ/อุปกรณ์ดิจิทัล เป็นสิ่งที่สำคัญที่ควรได้รับการส่งเสริม สนับสนุนให้เพียงพอ เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนอุปกรณ์ ไปสู่การใช้อุปกรณ์ ดังนั้นจึงควรเป็นนโยบายที่สำคัญสำหรับหน่วยงานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพื้นที่ภาคตะวันตกที่จะต้องหา จัดสรร อุปกรณ์ และการส่งเสริมสมรรถนะดิจิทัลให้กับผู้บริหารและครูพลศึกษาด้านสังกัดต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรทำวิจัยติดตามและประเมินสมรรถนะดิจิทัลทั้ง 4 ด้านกับผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษภาคตะวันตก เพื่อเป็นข้อมูลในการส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะด้านต่างๆ ให้ผู้บริหารและครูพลศึกษา และเป็นการปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคดิจิทัล รวมถึงการดำรงชีวิตในโลกดิจิทัลหรือการศึกษาศตวรรษที่ 21

2) ควรทำวิจัยเปรียบเทียบความต้องการสมรรถนะดิจิทัล ตามตัวแปรต่าง ๆ เช่น เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา ประสบการณ์การทำงาน เป็นต้น เพื่อจะได้ทำการจัดเสริมสร้างสมรรถนะดิจิทัลได้ตามความต้องการและความแตกต่างของแต่ละบุคคล

3) ข้อจำกัดงานวิจัยเนื่องจากการวิจัยอยู่ในช่วงการเกิดโรคระบาดโควิด-19 ทำให้เป็นผลกระทบต่อการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยไม่สามารถลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้ จึงใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการใช้ Google form การติดตามข้อมูลเป็นไปได้ยากกว่า ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปถ้าสามารถลงเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จะทำให้ได้ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ น่าจะช่วยทำให้ผลการวิจัยชัดเจนมากขึ้น และสามารถใช้อ้างอิงคุณภาพอธิบายคุณลักษณะต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารและครูพลศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษภาคตะวันตกได้ดีขึ้น

บรรณานุกรม

- กรณีภูษิต ฐิตาการพงษ์สถิต, สุมาลี ศรีพุทธรินทร์ และ วัชรวิ แซงบุญเรือง. (2565). สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาทักษะดิจิทัลของครู เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร. *วารสารรัชต์ภาคย์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 16(47), 189-206. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/RJPJ/article/download/256722/175324>
- ประภาวิชญ์ เจียรย์สุคนธ์, ศุภกร ศรีเพชร และ ชาญวิทย์ หาญรินทร์. (2565). สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 16(48), 90-104. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/RJPJ/article/download/257331/176049/989209>
- วราลี ถนอมชาติ และ นภัส ศรีเจริญประมง. (2561). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัยในจังหวัดจันทบุรี* (รายงานผลการวิจัย). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน). (2561). *สมรรถนะ*. <https://tpqi.go.th/downloadNw.php?WP=rUqjoz1Cq5OZhJ3tM0E0FJyerPMjBJ0mq09ZxT25Mo7o2OO0ETyWrTD07o3Q>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี. (2564/8 มีนาคม). *ผู้บริหารสถานศึกษา*. <http://www.sesaok.go.th/index.php/about/2021-03-08-08-45-38>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครปฐม. (2565). *ข้อมูลในสังกัด สพม.นครปฐม*. <https://www.mathayom-npt.go.th/>
- สุวิมล ว่องวานิช (2562). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรุณี อรุณเรือง และ ทรงสิริ วิจิรานนท์. (2560). *ความต้องการจำเป็นในการเป็นมหาวิทยาลัยดิจิทัลของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร* (รายงานผลการวิจัย). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- Best, J. W., & Kahn, J. V. (2003). *Research in education* (9th ed.). Allyn and Bacon.
- Brush, T., Glazewski, K.D. & Hew, K.F. (2008). Development of an instrument to measure preservice teachers' technology skills, technology beliefs, and technology barriers. *Computers in the Schools*, 25(1-2), 112-125. <https://doi.org/10.1080/07380560802157972>

Cortina, J. M. (1993). What is coefficient alpha? An examination of theory and applications.

Journal of Applied Psychology, 78(1), 98-104.

European Commission. (2008). *Digital literacy review*. <https://www.ifap.ru/library/book386.pdf>

Glister, P. (1997). *Digital Literacy*. John Wiley & Sons Inc.

Jiamthong, K. (2018). *Skills of school administrators under secondary educational service area*

office 32 in the 21st century [Master's Thesis]. Rajabhat Maha Sarakham University.

Khempanya, C. (2019). *situations and guidelines for developing the usage of digital technology*

for education of schools under the secondary educational service area office 22.

[Master's Thesis]. Nakhon Phanom University.

Koc, M. & Bakir, N. (2010). A needs assessment survey to investigate pre-service teachers'

knowledge, experiences and perceptions about preparation to using educational

tecnology. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 9(1), 13-22.

McCaslin, N. L., & Tibeziinda, J. P. (2014). *Assessing target group needs*.

<http://www.fao.org/docrep/w5830E/w5830e07.htm>

Secretariat Office of the Teachers Council of Thailand. (2021). *Thai Teachers' Digital Literacy*

During the New Normal. In *Book Teacher's Day, January 16, 2021*.

https://www.ksp.or.th/ksp2018/wp-content/uploads/2021/01/Teacher_Book.pdf